

Műhely

Szolláth Dávid*

A FIKCIÓ TEREI

Az itt közölt összeállítás válogatás a BTK Irodalomtudományi Intézetében megrendezett „A tér – The Space” című, 2020. október 27-én megtartott konferencia szerkesztett, tanulmányá kiegészített előadásaiból. A konferencia annak a sorozatnak volt az ötödik állomása, amelyet az Irodalomelméleti osztály rendez immár hatodik éve. A korábbi években „Irodalomelmélet, narratológia, szövegértelmezés” (2016), „Narratológiák – Narratologies” (2017), „A leírás – The Description” (2018), „A kezdet – The Beginning” (2019), idén pedig „A fordulat – The Reversal” (2021. június 29.) címmel megrendezett rendezvénysorozat a hazai narratológiai gondolkodás, tudományos párbeszéd felpezsdítése érdekében indult. Az utóbbi években ugyanebből a műhelyből kiindulva megalakult az Irodalomtudományi Intézet Narratológiai Kutatócsoportja, amelynek munkáját a béta-változatban már elindult NarratívITI honlap mutatja be (<https://narratologia.btk.mta.hu/>). A munkacsoport főbb célkitűzései közé a narratológiai konferenciák folytatása, kiadványok szerkesztése és a magyar nyelvű internetes narratológiai kézikönyv elkészítése tartozik.

Az itt közölt írások a közös kérdést – téralkotás a fikcióban – változatos megközelítésmódok szerint vizsgálják. Tóth Csilla (*Tér, szereplők/identitás Molnár Ferenc A Pál utcai fiúk című regényében*) a jelen számban szemlézett Márai-monográfiájában is eredményesen alkalmazott kontextuális-kulturális narratológiai módszertannal elemzi a kultuszregény térkonstrukciós módjait, kitekintéssel a korabeli Budapest-diskurzusra. Káli Anita (*Hiba a térképben: A terek poétikája Szilasi László A harmadik híd című regényében*) az ezredforduló után a magyar prózában tendenciaképző erővel jelentkező szegénységregények egyik jellegzetes darabját elemzi térpoétikai szempontból, gazdag példatárral ábrázolva, hogy a „szegénység terei” nagy hagyományú, az előző századforduló óta alakuló, de ma is aktív toposzkészlete a magyar prózának. Káli tanulmányához sok szálon kapcsolódik Deczki Sarolta előadásszövege, amely a „szegénység terei”-nek egyetlen tipikus helyszínét, a *telepet* vizsgálja. *A telep mint metafora* című dolgozata a szerző hamarosan megjelenő Tar Sándor-monográfiájának egyik előtanulmánya. Farmasi Lilla (*Bizonytalanság, szorongás és térészlelés mint diszkurzusszervezők Mark Z. Danielewski House of Leaves című regényében*) a kognitív poétika elemzőkészletét egy egészen rendhagyó, a könyv

* A szerző a Bölcsészettudományi Kutatóközpont Irodalomtudományi Intézetének tudományos munkatársa.

fogalmát is provokatív módon újradefiniáló mű téralkotó, vagy inkább térelbizonytalánító eljárásainak vizsgálatára terjeszti ki, nagy figyelmet szentelve az olvasó elméjében feltételezhetően lezajló folyamatoknak.

A konferencia teljes anyaga a Reciti Kiadónál fog megjelenni, *A tér az elbeszélésben* címmel, Rákai Orsolya szerkesztésében.